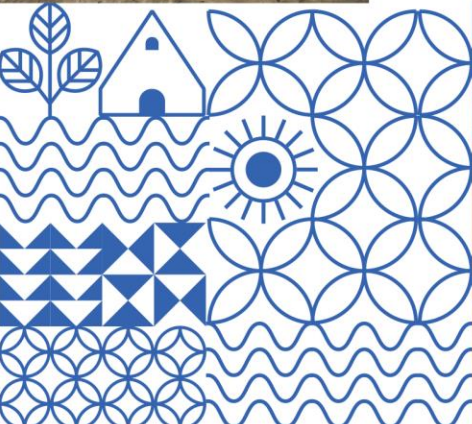

PÄLKÄNE PARASTA AIKAA 2030

Kuntastrategia

SISÄLLYSLUETTELO

- JOHDANTO
- PÄLKÄNEEN NYKYTILA
- PÄLKÄNEEN VAHVUUDET
- PÄLKÄNEEN KUNTASTRATEGIAN ELEMENTIT
- MITEN SEURAAMME STRATEGIAN TOTEUTUMISTA

JOHDANTO

Kuntalaki velvoittaa jokaisen Suomen kunnan laatimaan ja vähintään kerran valtuustokaudessa päivittämään kuntastrategiansa. Kuntalaki sanoo asiasta näin: *Kunnassa on oltava kuntastrategia, jossa valtuusto päättää kunnan toiminnan ja talouden pitkän aikavälin tavoitteista.*

Pälkäneen kunnassa emme päivitä kuntastrategiaamme vain siksi, että laki siihen velvoittaa. Tahtotilamme on, että strategiasta tulee konkreettinen työkalu ja ohjenuora valtuutettujen ja viranhaltijoiden työhön. Se ei saa jäädä vain dokumentiksi mappiin, vaan se auttaa meitä pysymään oikeassa suunnassa ja ymmärtämään, miten kehitymme asettamissamme tärkeissä painopistealueissa.

Suhtautumisemme strategiaan on inhimillinen. Pälkäne on jokaisen kuntalaisen koti ja kausiasukkaille vähintäänkin kakkoskoti. Hyvä koti on turvallinen, viihtyisä paikka, jossa kaikki toimii ja jossa tuntee olonsa mukavaksi. Tällä tavoin ajattelemme myös kunnan hallinnosta. Kunnan tehtävänä on pitää yhteinen kotimme siinä kunnossa, että se tosiaan tuntuu juuri siltä, kodilta.

Kuntien tulevaisuudessa on paljon kysymysmerkkejä ja tämän vuoksi olemme halunneet tehdä realistisen strategian, jonka ”paras kaveri” on talousarvio. Talous mahdollistaa eri asioita, mutta toisaalta asettaa myös rajoitteita.

Pälkäneen kuntastrategia on tasapainoinen sekoitus tavoitteellista kehittymistä ja arjen realismia. Haluamme saada Pälkäneellä aikaan asioita, jotka eivät ainoastaan täytä kunnilta vaadittavia minimitehtäviä, vaan ovat oikeasti kuntalaisille ja sidosryhmillemme merkityksellisiä ja ne toteutuvat talouden kannalta tasapainoisesti ja oikea-aikaisesti.

Uuden valtuuston aloitettua työnsä elokuussa 2021 oli oikea hetki päivittää strategiaamme. Taustatyö strategiaan oli kuitenkin aloitettu jo marraskuussa 2020 ja siihen on osallistunut lukuisia eri henkilöitä ja tahoja. Meille on ollut tärkeää saada objektiiviseen, tutkittuun tietoon perustuva käsitys Pälkäneen tilanteesta ja sen asemoitumisesta muihin kuntiin verrattuna. Tämän johdosta olemme tehneet taustoitusta, josta tiesimme hyötyvämmekä kuntastrategian päivittämisessä, että Pälkäneen kuntabrändin kirkastamisessa. Tilasto- ja faktatiedon päivittämisen lisäksi taustoitukseen kuului myös kuntalaisten kuulemista ja nykyisten vahvojen trendien kartoitusta: mitkä laajemmat teemat ja kehityskulut ovat meille tärkeitä?

Kesällä 2021 avasimme kuntalaiskyselyn, johon saimme kiitettävän määrän vastauksia ja jonka tuloksista strategiatyö sai runsaasti ajatuksia, ideoita ja teemoja. Saimme myös paljon palautteita kunnan toiminnasta - niin ruusuja kuin risujakin. Kuntalaisten vastuksissa keskeisiä teemoja olivat mm.

- Yhteisöllisyys
- Tasapuolisuus
- Uudistuminen ja innovointi

Isoista trendeistä kartoitimme niitä, joilla todennäköisesti tulee olemaan vaikutusta myös Pälkäneen kehittymiseen ja tulevaisuuteen tai jotka avaavat uusia mahdollisuuksia. Tällaisia ovat muun muassa digitalisoituminen ja älyteknologian uudet mahdollisuudet, muutokset työn tekemisen ja työelämän suhteen, ilmastotyö sekä hyvinvointityö (kt. seuraava dia).

Kuntakonserni ja valtuutetut sitoutuvat toteuttamaan strategiaa, ohjenuorinaan yhteiset lupaukset:

- *Kunta pitää sen minkä lupaa.*
- *Teemme työtämme huolellisesti, konkreettisesti ja realistisesti.*
- *Toimimme avoimesti ja rehellisesti.*
- *Meillä on aito kiinnostus ja kyky ymmärtää kuntalaisten tarpeita.*
- *Osaamme pitää kunnan ja kuntalaisten puolta.*
- *Kannamme vastuamme kunnan ja kuntalaisten edustajana paikallisesti ja valtakunnallisesti.*

Kuntastrategiassa olemme päättäneet suunnan, jota kohti kuljemme yhdessä, jotta voisimme elää Pälkäneellä elämämme parasta aikaa.

NÄMÄ VAIKUTTAVAT TOIMINTAAMME

PÄLKÄNEEN NYKYTILA

Suomen kuntien joukossa ja samankokoisiin kuntiin verrattuna Pälkäne sijoittuu useimmilla mittareilla mitattuna keskikastiin:

- YLE:n Kuntatutkassa vuoden 2021 kuntavaalien edellä Pälkäne sai melko hyviä arvosanoja. Kuntatutka mittaa elinvoimaa, taloutta, ilmapiiriä ja terveyttä. Jokaisessa näistä Pälkäne sai kolme tähteä viidestä mahdollisesta. 3/5 tähteä ei ole huono suoritus, mutta se myös jättää kehittymisen varaa, jonka pyrimme hyödyntämään.
- Kuntaliiton Elinvoimaindikaattorissa Pälkäne sijoittuu verrokkikuntiensa (5001 – 10 000 asukasta) listan keskivaiheille.
- THL:n hyvinvointia mittaavassa Teaviisarissa Pälkäne ei millään osa-alueella saanut huonoa arvosanaa, mutta parantamisen varaa kuitenkin on.

Yksi oleellisimmista kehityskuluista on väestön määrä, joka on laskenut Pälkäneellä tasaisesti viime vuosina. Pyrimme siihen, että Pälkäneen vetovoima olisi riittävä houkutellakseen tänne kokonaan uusia asukkaita sekä niin sanottuja paluumuuttajia.

Mielikuvaltaan ja imagoltaan Pälkäne on neutraali. Tämä on nähtävä mahdollisuutena: tilanne olisi paljon haasteellisempi, jos yleinen mielikuva Pälkäneestä olisi kovin negatiivinen. Nyt meillä on tilaisuus rakentaa juuri haluamaamme imagoa kunnastamme, joka on etenkin monipuolisuudessaan, sijainniltaan ja kauniin luontonsa ansiosta mielenkiintoinen.

PÄLKÄNEEN VAHVUUDET

Pälkäne on monessa asiassa vahva, jopa ainutlaatuinen.

Olemme arvioineet kunnan vahvuuksia monella eri kokoonpanolla ja näistä koostimme yhteenvedon:

- Pälkäne on sekä konkreettisesti että tunnetasolla asuin- ja elinympäristönä rauhallinen, turvallinen ja luonnonkaunis.
- Pälkäneen kylä- ja muut yhteisöt ovat aktiivisia ja energisiä.
- Pälkäneellä on loistavat palvelukeskittymät ja monipuoliset tapahtumat.
- Pälkäneellä on kaunis luonto vapaa-ajan ja liikunnan mahdollisuuksineen.
- Pälkäneellä on kiinnostava historia ja vahva sivistysperimä.
- Pälkäneellä on hyvä maantieteellinen sijainti.
- Pälkäneellä vallitsee sallivan kulttuurin henki.
- Pälkäneen kunnassa panostetaan vahvasti digitaalisuuteen mm. oman valokuituverkon kautta.

PÄLKÄNEEN KUNTASTRATEGIAN ELEMENTIT

Kuntastrategiamme ydin on kieteytetty yhteen kuvaan (dia 12).

Lähtökohtana on **perustehtävämme**. Pälkäne ilmaisee sen näin:

Pälkäneen kunta mahdollistaa ja turvaa alueensa asukkaiden laadukkaan elämän ja arjen.

Perustehtävän yhteydessä on yksi **ydinlupaus**, jonka sitoudumme lunastamaan. Pälkäneen ydinlupaus on tämä:

Pälkäneen kunta kehittyy ja uudistuu toiminnassaan, on kuntalaisten luottamuksen arvoinen ja ajaa kuntalaisten etua – demokratiaa kunnioittaen ja sitä toteuttaen.

Kuntastrategiaan määrittelimme myös keskeiset **arvot**. Ne tarkoittavat sellaisia periaatteita, joista emme tingi ja jotka ovat päätöksentekomme tukena varsinkin hankalissa tilanteissa. Arvomme ovat:

- Avoimuus
- Yhteistyö
- Vastuullisuus

Määrittelimme kuntastrategiaan **painopistekokonaisuudet** ja niille **päämäärät**. Kunnan toimintaan kuuluu luonnollisesti myös paljon muuta, mutta valitsemamme kokonaisuudet ovat tulevan menestyksemme ja kehityksemme kannalta erityisen tärkeitä. Strategiaan nostettiin kullekin kokonaisuudelle keskeiset teemat.

Pälkäneen painopistekokonaisuudet ovat **hyvinvointi, elinvoima ja kestävä kehitys**. Kaikkia painopistealueita läpileikkaavana teemana on **digitalisaatio**. Painopistealueiden sisältöä on kuvattu tarkemmin seuraavassa taulukossa.

HYVINVOINTI	ELINVOIMA	KESTÄVÄ KEHITYS
<p>Kuntalaisten hyvinvointi, painopisteenä ennaltaehkäisy <i>Pälkäneen kunnan tavoitteena on hyvinvoivat ja onnelliset asukkaat. Palveluita pyritään järjestämään hyvinvointivaikutuksia ennakoiden ja syrjäytymistä ehkäisten. Palveluiden järjestämisessä huomioidaan haavoittuvassa asemassa olevat asukasryhmät.</i></p>	<p>Yritys- ja yhteisötoiminnan edellytysten parantaminen <i>Pälkäne on hyvä paikka yrittää ja tehdä työtä. Pälkäneläiset yhteisöt tukevat kunnan elinvoiman kehittymistä ja positiivista yrityskulttuuria. Kunnan palvelut ja toimintaympäristöt tukevat asukkaiden ja yritysten vireää toimintaa. Elinvoimaiset yritykset ja paikallisyhteisöt ovat tärkeä voimavara.</i></p>	<p>Kunnan talous on tasapainossa <i>Kunnan käyttötalous saadaan tasapainoon ja vahvistetaan kunnan investointikykyä elinvoimaa ja tulevaa kehitystä tukeviin investointeihin. Talouteen liittyvissä päätöksissä arvioidaan niiden vaikutusta toimintaan ja talouteen pitkällä aikavälillä.</i></p>
<p>Kuntalaisten hyvinvointia tukevien palveluiden kehittäminen eri ikäryhmät huomioiden <i>Kuntalaisia tuetaan ja kannustetaan aktiiviseen, hyvinvointia tukevaan elämäntapaan. Kunta tarjoaa liikunnan ja kulttuurin palveluita ja toimintaympäristöjä mahdollistamalla monipuolisen hyvinvoinnista huolehtimisen.</i></p>	<p>Positiivinen muuttovirta <i>Pälkäneen vetovoima on hyvä ja kuntaan muuttaa enemmän uusia asukkaita kuin kunnasta muutetaan pois. Kunta saa monipuolisesti uusia asukkaita eri ikäryhmistä. Kuntaa ja sen asumismahdollisuuksia markkinoidaan vahvasti potentiaalisille uusille asukkaille.</i></p>	<p>Päätöksissä, hankinnoissa ja toiminnassa tavoitellaan ympäristön kannalta kestäviä ratkaisuja <i>Pälkäneen kunta on sitoutunut toteuttamaan Etelä-Pirkanmaan ympäristöohjelmaa. Päätöksiä ja hankintoja tehdessä arvioidaan niiden ympäristövaikutuksia.</i></p>
<p>Henkilöstön jaksaminen ja hyvinvointi <i>Pälkäneen kunnan henkilöstö on osaava, motivoitunut ja hyvinvoiva. Työtä ja työympäristöjä kehitetään aktiivisesti ja työssä viihdytään.</i></p>	<p>Monipuolisten asumisratkaisujen ja -ympäristöjen edistäminen <i>Kunta edistää toiminnallaan monipuolisten asumismahdollisuuksien ja -ympäristöjen kehittämistä ja ideointia paikkakunnalle sekä markkinoi eri asumismuotoja ja tontteja aktiivisesti.</i></p>	<p>Kunta kuulee ja osallistaa kuntalaisia <i>Kunta toimii aktiivisessa vuorovaikutuksessa kuntalaisten kanssa niin kuntalais- ja kyläiltojen, kuulemistilaisuuksien kuin sähköisenkin vuorovaikutuksen osalta.</i></p>

DIGITALISAATIO

Pälkäneellä edistetään digitaalisten palveluiden käyttöönottoa kuntalaisten hyvinvoinnin, kunnan elinvoiman ja kestävän kehityksen lisäämiseksi.

Strategian suunnittelussa päätimme luopua tavasta, jolla suomalaiset kunnat yleensä kuvaavat tavoitteita. Hylkäsimme yleisesti käytetyn termin ”visio”, sillä se paitsi usein ymmärretään liian hajanaisesti on myös terminä liian utuinen – visiohan tarkoittaa eräänlaista harhanäkyä tai kangastusta. Sen sijaan päätimme asettaa kunnalle **tahtotilan**, joka on terminä mielenkiintoisempi, dynaamisempi ja innostavampi. Tahtotilaamme emme tietoisesti liittäneet numeerisia asioita (ne sisältyvät strategian toteutumisen mittareihin), vaan päätimme ilmaista sen **inhimillisen merkityksen**, mitä saamme aikaan, kun teemme työmme ammattitaitoisesti ja tarmokkaasti.

Tahtotilamme, jonka aiomme saavuttaa vuoteen 2030 mennessä:

Pälkäne on elinvoimainen, vetovoimainen, turvallinen ja viihtyisä paikka elää.

Pälkäne luo mahdollisuuden jokaisen henkilökohtaiselle onnellisuudelle.

TAHTOTILA 2030

Pälkäne on elinvoimainen, vetovoimainen, turvallinen ja viihtyisä paikka elää.
Pälkäne luo mahdollisuuden jokaisen henkilökohtaiselle onnellisuudelle.

ARVOT

Avoimuus

Yhteistyö

Vastuullisuus

PAINOPISTE- KOKONAISUUDET JA PÄÄMÄÄRÄT

Pälkäneläiset ovat aktiivisia ja voivat hyvin.

Kunnan palvelut ja toimintaympäristö tukevat asukkaiden ja yritysten vireää toimintaa. Elinvoimaiset paikallisyhteisöt ja yritykset ovat tärkeä voimavara.

Kunta toimii sosiaalisesti, ekologisesti ja taloudellisesti vastuullisella tavalla.

- Kuntalaisten hyvinvointi, painopisteenä ennaltaehkäisy
- Hyvinvointia tukevien palveluiden kehittäminen eri ikäryhmät huomioiden
- Henkilöstön jaksaminen ja hyvinvointi

- Yritys- ja yhteisötoiminnan edellytysten parantaminen
- Positiivinen muuttovirta
- Monipuolisten asumisratkaisujen ja -ympäristöjen edistäminen
- Saavutettavuuden kehittäminen sekä liikenteellisesti että palveluiden suhteen

- Kunnan talous on tasapainossa
- Päätöksissä ja hankinnoissa tavoitellaan ympäristön kannalta kestäviä ratkaisuja
- Kunta kuulee ja osallistaa kuntalaisia

DIGITALISAATIO

Hyvinvoinnin, elinvoiman ja kestävä kehityksen edistäminen digitalisaation kautta.

HYVINVOINTI

ELINVOIMA

KESTÄVÄ KEHITYS

YDINLUPAUS

Pälkäneen kunta kehittyy ja uudistuu toiminnassaan, on kuntalaisten luottamuksen arvoinen ja ajaa kuntalaisten etua – demokratiaa kunnioittaen ja sitä toteuttaen.

PERUSTEHTÄVÄ

Pälkäneen kunta mahdollistaa ja turvaa alueensa asukkaiden laadukkaan elämän ja sujuvan arjen.

Toimeenpano talousarvion kautta

MITEN SEURAAMME STRATEGIAN TOTEUTUMISTA

Kuntastrategian ja talousarvion työnjako:

- Pälkäneen kuntastrategian toimeenpano tapahtuu vuosittaisten talousarvioiden kautta, jolloin strategia tulee sujuvasti osaksi toimintaa.
- Toimialat määrittelevät talousarvion toiminnalliset tavoitteet toteuttamaan strategiassa määriteltyjen painopistealueiden tavoitteita.
- Talousarviotavoitteille asetetaan mittarit, joiden toteutumista seurataan vuoden aikana osavuosikatsauksissa sekä tilinpäätöksessä.
- Pälkäneen kunnan talousarvioasiakirja muokataan tukemaan uuden kuntastrategian toteuttamista.
- Kuntastrategian mittariston tavoitetasoon pääsemistä arvioidaan vuosittain tilinpäätöksen yhteydessä.

STRATEGIAN MITTARISTO

MITTARI	NYKYTASO	TAVOITETASO 2030
asukasluku	6 421	6 400 tai suurempi
tuloveroprosentti	21,50	alle kuntien keskiarvon (v. 2021 ka = 20,98)
kunnan lainamäärä/asukas	1 484 €	alle kuntien keskiarvon
konsernin lainamäärä/asukas	4 118 €	(v. 2020 ka = 3 458 € / 7 481 €)
myytyjen asuintonttien määrä/vuosi	5 (v. 2020)	10
yriytysten määrä	650	700
perustettujen yritysten määrä/vuosi	32	40
yrityksissä olevien työpaikkojen määrä	1 193 (2019)	1 300
työttömyysprosentti	7,6 (8/2021)	6 % tai pienempi
kuntalaisten kokonaistyytyväisyys asteikolla 1-5	3 (kysely v. 2021)	4
kunnan henkilöstön yleisarvosana työnantajalle asteikolla 1-5	3,4 (v. 2021)	4
*ilmastopäästöjen määrän väheneminen vuoteen 2007 verrattuna	- 25 %	- 80 %
hiilineutraliuteen tähtäävät uudet toimintatavat tai teot/vuosi	2	3
**Kuntaliiton elinvoimaindikaattori	-4,56	7
kuntalaisten osallistaminen – tilaisuudet ja kyselyt/vuosi		10
kuntalaiskyselyyn vastanneiden määrä	504	650

*Hinku-kuntien tavoite on päästöjen vähentäminen vuoden 2007 tasosta 80 % vuoteen 2030 mennessä.

**Kuntaliiton elinvoimaindikaattori on muodostettu väestön kehityksen sekä työpaikkojen ja koulutustason muutoksesta. Positiivinen arvo kertoo hyvästä elinvoiman suunnasta.

